

İhtiyat zabitleri ve ihtiyat askerî memurları kanununun 22 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa ençümeni mazbatası (1/212)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/1533

20-V-1935

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1076 sayılı kanunun 22 inci maddesini tadilen Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve icra vekilleri Heyetince 19-V-1935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikde sunulmuşdur.

Başvekil
İ. İnönü

Kanun neden teklif edildi

2272 sayılı kanun tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçilerin hizmet çağını diğer sınıflar subayları (Zabitleri) gibi asteğmenler (Mülâzimler) için 41, yüzbaşılar için 46, binbaşılar için 52 yaş olarak tanımaktadır. 1076 sayılı ihtiyat subay (Zabit) ve ihtiyat askerî memurlar kanunu, tekaüd ve istifa suretile ordudan ayrılan veya bu kanuna göre yetiştirilen ihtiyat tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçilerin ihtiyatlık çağını beş yaş artığı ile asteğmenler (Mülâzimler) için 46, yüzbaşılar için 51, binbaşılar için 57 yaşına çıkarmaktadır. Bunların aşağı yukarı yüzde onu kanuna göre tecil edilmekte ve birazı da çürük olduklarından silâh altına çağırılmamaktadır.

1934 seferberlik hazırlıklarında kullanılan sefer kadrosu daha eskilerine göre azaltılmış olduğu tabib ve baytar mekteplerinin son sınıflarında okuyanlar da tabib ve baytar yerine verilmiş bulunduğu halde sefer ordusunun tabib ve baytar eksikliği kapatılamamış, aşağı yukarı yüz baytarla yüz elli tabib eksik kalmıştır.

338 yılına değin yetiştirilen ihtiyat tabib ve baytarlar yüzbaşı rütbesi aldıklarından daha uzunca zaman kullanılabilmekte iseler de yeni yetiştirilenlerin asteğmen (Mülâzim) olarak kalmaları ihtiyatlık çağlarını azaltmaktadır. Bu yüzden on beş yıl sonra tabib ve baytar eksikliği daha çok artmış olacaktır.

İhtiyat eczacı, kimyager ve dişçi sayısı şimdilik ihtiyaçtan artık ise de bunların bir çoğunun muharib sınıflarda ihtiyat subay (Zabit) yetiştirilmesi için 1076 sayılı kanunda değişiklik yapılmakta olduğundan ilerde bunlarda sefer kadrosu eksikliğine yetmemeye başlayacaktır. Buna çare olmak üzere; tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçilerin ihtiyatlık çağında değişiklik yapılmasına lüzum görülmektedir.

Şurası bellidir ki tahdidi sin kanunu daha çok muharib sınıflar düşünülerek yapılmıştır. 46 yaşından sonra bir asteğmenin (Mülâzimin) ve 51 yaşından sonra bir yüzbaşının kıta subayı (Zabiti) veya buna denk bir iş yapabilmesi güç ise de tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçiler için böyle değildir.

Bir tabib, bir baytar ve eczacı ile kimyager ve dişçi asteğmeni (Mülâzimi) ile binbaşının

vazifeleri bir birine benzer. Bunların kullanılmasında daha çok ihtisasa yer verilir. Muvazzaf tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçilerin bilgileri arttıkça rütbeleri de yükselmekte ise de ihtiyatların meslek bilgileri yaşları ilerledikçe artmakta ve fakat rütbeleri asteğmen (Mülâzım) kalmaktadır.

Tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dişçi binbaşısı 57 yaşına kadar kullanırken aynı işi yapacak olan bir tabib asteğmenini (Mülâzımını) 46 yaşında, kendisiünden en çok ve en iyi iş beklenen bir yaşta orduya almamak doğru görülmektedir. Bunun için 1076 sayılı kanunun 22 ne maddesinin bağlı şekilde değiştirilmesi teklif edilmiştir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. encümeni
Karar No. 25
Esas No. 1/212

25 VI 1935

Yüksek Başkautlığa

1076 sayılı kanunun 22 ne maddesini tadilen M. M. vekilliğine hazırlanan kanun lâyihası esbabı mucibesile gönderildiğine dair olup encümenimize verilen Başvekâletin 20 mayıs 1935 tarihli ve 6/1533 numaralı tezkeresi ve bağlı lâyiha, encümenimizce M. M. vekilliğinden gönderilen memuru ile okundu ve görüşüldü.

Sin tabdiline dair olan 7 haziran 1933 tarihli kanunun faal ordu subayları için olmasına göre ihtiyat subaylarına 1076 sayılı kanunun 22 ne maddesinin son fıkrası, seferin göstereceği lüzum üzerine tahdidî sin kanunundaki yaşların beş yaşa kadar fevkindeki ihtiyat subay ve memurların celbine müsaade emekte ise de ihtiyat tabib, baytar, eczacı ve kimyagerlerle diş tabibleri teğmen olarak orduya alınmaları, bunların ancak kırk altı yaşında askerlikle ilişiği kalmayacağı ve halbuki binbaş rütbesindeki tabib, baytar, eczacı, diş tabibleri ve kimyagerlerle aynı hizmet ve vazifede kullanıldıkları eihetle

binbaşların sin haddine kadar askerlikle ilgileri bulunmaları hakkında bu kanunun neden teklif edildiğine dair olan ve bağlı bulunan mütalea encümenimizce tamamen yerinde görülerek kanun lâyihasının aynen kabulüne ve Heyeti umumiyenin müstacelen müzakere edilmek dileğiyle tasvib nazarına arz olunur. Yüksek Başkautlığa sunulur.

M. M. En. Reisi	Bu M. M.	
İstanbul	Diyarbekir	
Gl. Şükrü Gökberk	Gl. Kazım Secukıtkan	
Katib		
Erzurum	Urfa	Balıkesir
Şükrü Koçak	Gl. A. Yazgan	Emal İsceneci
Erzurum	İstanbul	Tekirdağ
Gl. Z. Soydemir	Abi Barlas	K. Apak
Kırşehir	Koceli	Samsun
İ. M. Özdes	N. Rozulak	R. Barlan
Seyhan		Kars
Gl. Naci Eldeniz		Gl. M. Akıncı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1076 sayılı kanunun 22 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1076 sayılı kanunun 22 nci maddesi şöylece değiştirilmiştir :

22 nci madde : İhtiyat subay (zabit) ve memurları hazar ve seferde ancak tahdidi sin kanununda yazılı yaşlara kadar hizmete celbolunurlar. Bu yaşlar dahilinde bulunanlar ile dereceli ve derecesiz malûlen tekaüd edilmiş ve edilecek olanlardan sıhhiye heyetlerinin raporlarıyla kıta hizmetlerinde istihdama müsaid olmayanlar ordunun hafif, sabit ve geri hizmetlerinde kullanılırlar.

Ancak seferin icabatı olarak lüzum görüldüğü takdirde tabib, baytar, eczacı, kimyager ve dış tabiblerinin binbaşı ve daha aşağı rütbelileri elli yedi yaşına kadar; diğerleri tahdidi sin kanununda yazılı yaşlardan beş sene fazla yaşlı ihtiyat subay (zabit) ve memurları dahi ahvali sıhhiyesi müsaid olanların en gençlerinden baş-

layarak orduya alınırlar.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden sayılacaktır.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 - V - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Ab. Özmen</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.		G. İ. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>		<i>Rana Tarhan</i>
Zr. V.		
<i>Muhlis Erkmən</i>		